

Johannes 15

De regels voor de uitleg van de allegorie van de wijnstok en de ranken (vgl. Johannes 10). Belangrijk is dat er maar één centrale les is: *gelovigen zullen alleen vrucht dragen (meer vrucht en veel vrucht) wanneer zij in Christus blijven!* Er zijn twee groepen mensen:

a) Ranken die vrucht dragen (15:2b,5,8). Dit zijn ranken die bijgesnoeid worden (15:2b) en rein zijn (15:3). Deze ranken vertegenwoordigen mensen die in een nauwe en vertrouwelijke relatie met Christus staan. Zij hebben het woord aangenomen en zijn daardoor gereinigd (15:3; vgl. 1:12). Zij dragen veel vrucht (15:5).

b) Ranken die geen vrucht dragen (15:2a,6). Dit zijn ranken die weggesneden zijn om als verdorde takken verbrand te worden (15:2a,6). Deze ranken vertegenwoordigen mensen die helemaal niet in een persoonlijke relatie met Christus staan. Zij hebben het evangelie verworpen (vgl. 1:11). Zij hebben nooit vrucht gedragen (15:2a). Hun relatie tot de wijnstok (Christus) stelt geen ‘wedergeboorte’ of ‘verlossing’ voor, omdat ‘niet allen in het verbondsvolk deel hebben aan het verbond’ (Hosea 1:9; Johannes 6:70-71; Romeinen 2:28-29; 9:6; 1 Korintiërs 10:1-11). Op geen enkele wijze suggereert 15:2 of 15:6 dat wedergeboren christenen van het geloof af kunnen vallen en verloren kunnen gaan. Dat is bovendien in tegenspraak met wat Jezus zegt (5:24; 6:37; 10:28; 17:2,3,12), wat Paulus zegt (Romeinen 8:29-30; Efeziërs 1:4-6; Filippenzen 1:6; 2 Timoteüs 1:9-10) en wat Petrus zegt (1 Petrus 1:2). Wie gelooft dat een mens zichzelf los kan scheuren van de macht van God, onttrouwt God (10:28-30).

Blijf in Jezus Christus (vers 4, 15:1-8). De enige ware wijnstok (15:1). Dit is de zevende ‘Ik ben’ uitspraak van Jezus. Er zijn andere godsdienstige leiders (wijnstokken) met volgelingen (ranken) vroeger en nu. Maar er is slechts één *ware*, echte Verlosser (14:6)! Wedergeboren christenen vinden hun leven en hun vermogen om geestelijk vrucht te dragen alleen in Jezus Christus en alleen in een innerlijke verbondenheid met hem (als de vrucht dragende ranken) en niet in een uiterlijke schijn verbondenheid (als de verdorde ranken)! God de Vader is verantwoordelijk voor de zorg voor de ranken (vgl. 6:44-45,37). Het dragen van vrucht (15:2). God snoeit mensen die geen geestelijke vrucht dragen weg. ‘Vruchten’ kan het volgende zijn: bekeerlingen (4:36-37; 12:24; Kolossenzen 1:5-6); volwassen en volhardende gelovigen (15:16); goede werken die bij gelovigen passen (Lucas 3:8-14); een geestelijke karakter (Galaten 5:22-23). Door geloof in het woord van Jezus zijn de elf discipelen van Jezus rein geworden (13:10), d.w.z. ze zijn gerechtvaardigd (Romeinen 5:1). De verantwoordelijkheid om altijd aan de wijnstok te blijven (15:4). Het is de verantwoordelijkheid van de christen om *voortdurend en volhardend te blijven geloven* (3:16) en zich te blijven inspannen (Filippenzen 2:12-13). Wie gehoorzaamt, zal geloofs zekerheid ervaren (14:21,23) en wie groeit in toegerust wordt, zal niet stuurloos ronddobberen (Efeziërs 4:12-16). De gevolgen voor ware gelovigen (15:5). Het gaat in deze allegorie niet in de eerste plaats om wel of niet vrucht dragen, maar om ‘*meer vrucht dragen*’ (15:2) en om ‘*veel vrucht dragen*’ (15:5)! Het gaat over de vitaliteit en vruchtbaarheid van deze wijnstok, Jezus Christus! Mensen die meer vrucht en veel vrucht willen dragen moeten een levende relatie met Jezus Christus hebben en deelhebben aan zijn leven en kracht. Dat is het geheim van vrucht dragen! Zonder Jezus Christus kan een mens niets doen dat God behaagt of dat eeuwigheidswaarde heeft! Alles wat mensen zonder hem doen, mist Gods bedoeling (Romeinen 14:23; vgl. Psalm 127:1-2; Kolossenzen 3:17,23). De gevolgen voor ongelovigen (15:6). • Zijn positie: hij staat al veroordeeld (3:18) en wordt weggeworpen (6:37). • Zijn toestand: hij is al verdord of uitgedroogd (vgl. Judas 1:12-13; vgl. Jesaja 40:24; Marcus 4:6; 11:21; Matteüs 27:3-5). • Zijn uiteindelijk oordeel: hij wordt verzameld en verbrand (Matteüs 13:30,41-42; Openbaring 14:18; 20:15; 21:8). • Zijn straf: de hel (Matteüs 25:41,46; Marcus 9:43; Openbaring 20:10). Het Johannes evangelie legt ook nadruk op de verantwoordelijkheid van elk mens met betrekking tot het licht dat hij ontvangen heeft (1:9). Ieder mens die in nauwe aanraking met Jezus Christus en het evangelie gebracht is, heeft de persoonlijke verantwoordelijkheid dat licht aan te nemen en daarin te leven (1:12; 3:19-21). Maar als hij het licht verwerpt en het blijft verwerpen, dan verhardt hij zichzelf tegen Christus en zijn woorden en wordt uiteindelijk verhard. Dan komt er een tijd in zijn leven dat hij de woorden van Christus *niet meer wil horen* (vgl. Openbaring 9:20-21), *maar ook niet meer kan horen* (vgl. Matteüs 13:11-15). “De Geest van God zal niet voor eeuwig blijven twisten met de mens” (Genesis 6:3, SV en NIV). Zo iemand wordt bij het eindoordeel in het onblusbare vuur geworpen. De belofte van gebedsverhoring (15:7). De voorwaarden zijn: • De persoon moet een ware gelovige zijn. • De woorden van Jezus moeten in de gelovige blijven. In Johannes 8:31 *blijft een gelovige in de woorden van Jezus* door ze te horen, te lezen, te bestuderen, te mediteren, van buiten te leren, te doen en door te geven aan andere mensen. Maar in Johannes 15:7 *blijven de woorden van Jezus in een gelovige* wanneer ze de gelovige beïnvloeden, veranderen en vruchtbaar maken. • De gelovige moet bidden. Wie niet vraagt, krijgt niets (Jakobus 4:2). Bidden kost tijd en inspanning. Bidden vereist zoeken naar de waarheid in de bijbel en volhardend aankloppen (Matteüs 7:7). Wanneer de gelovige wil dat Gods wil geschiedt (Matteüs 6:10; Lucas 22:42; 1 Johannes 5:14-15), zal Gods wil gebeuren! Het hoogste doel voor gelovigen (15:8) is ‘God verheerlijken door veel vrucht te dragen’, te groeien naar volwassenheid en Jezus actief te volgen (discipelschap).

Blijf in de liefde van Jezus Christus (vers 9, 15:9-17). De liefdes cyclus (15:9-12). De standaard is liefhebben zoals Jezus (15:9; vgl. 3:16). Liefde wordt in stand gehouden en blijvend ervaren door gehoorzaamheid aan Christus (15:10; vgl. 14:15,21,23). Wat schept echte blijdschap? Wanneer Jezus Christus in de gelovige blijft, wanneer zijn woorden hun leven veranderen, wanneer hun gebeden verhoord worden, wanneer zij God (Christus) blijvend liefhebben door zijn voorschriften te gehoorzamen, dan zullen de discipelen echte blijdschap ervaren! Het is niet het ‘geluk’ (Engels: happiness) van de wereld, maar de ‘blijdschap’ (Engels: joy) van Christus. De blijdschap van Christus is een innerlijke vreugde en vrede die pas volkomen wordt na de uitstorting van de heilige Geest (Romeinen 14:17;

Galaten 5:22). Het is een vreugde zelfs te midden van allerlei beproevingen (1 Petrus 1:6), omdat de gelovige de Onzienlijke met zijn geestelijke ogen blijft zien (1 Petrus 1:8; Hebreëen 11:27). Voortdurende liefde voor elkaar is een bevel en geen optie (15:12). De vriendschap met Jezus (15:13-15). • ‘De vrienden’ van Jezus zijn mensen die hij tot zijn vrienden gemaakt heeft door hen uit de wereld te kiezen (15:16,19) en zelfopofferend voor hun zonden te sterven. Jezus sterft *voor en in de plaats van* ‘zijn schapen’ (10:11) of ‘zijn vrienden’ (15:13). Zij zullen de eeuwige dood nooit sterven (1 Petrus 2:24; 3:18; 2 Korintiërs 5:21). Christenen kunnen zijn zoenoffer niet nadoen maar wel zijn zelfopoffering (15:13). • Christenen tonen dat zij vrienden van Jezus zijn door te doen wat Jezus zegt (15:14). *Goddelijke uitverkiezing* (15:16,19) en *menselijke verantwoordelijkheid* (15:14) kunnen niet van elkaar gescheiden worden. Christenen kunnen alleen geloofszekerheid ervaren wanneer zij gehoorzaam zijn. • De discipelen worden niet langer ‘slaven’ genoemd (waarschijnlijk naar aanleiding van 13:16), maar ‘vrienden’. Wanneer een meester aan zijn slaven een opdracht geeft, dan legt hij niet uit waarom en waartoe hij de opdracht geeft. Maar vrienden zijn vertrouwelingen en in het onderrecht deze avond (hfst 13-15) heeft hij aan hen bekendgemaakt wat hij van zijn hemelse Vader gehoord had. Wanneer de nadruk geplaatst wordt op de vertrouwelijke relatie tussen Jezus en zijn discipelen, dan gebruikt Jezus het woord ‘vrienden’. De uitverkiezing van Jezus en de verantwoordelijkheid van de mens (15:16). Vriendschap op de aarde is een relatie waar vrienden elkaar op gelijke voet uitkiezen, maar vriendschap met Jezus is een relatie die uitsluitend van zijn kant begint en waarbij hij zijn vrienden uitkiest. Hij koos hen uit om niet langer bij de wereld te horen (15:19), om heilig te zijn (Efeziërs 1:4), om gelijkvormig te worden aan Jezus Christus (Romeinen 8:29) en om *voortdurend* op weg te gaan om *blijvende* vrucht te dragen (15:16). De belofte verbonden aan deze vertrouwelijke en gehoorzame relatie met Christus is ‘veel vrucht dragen’ (15:5,7-8) en ‘gebedsverhoring’! Een ware discipel bidt dat hij vrucht mag dragen en hij bidt dat deze vruchten zullen blijven. De liefde is de sleutel (15:17). Alleen wanneer de liefde van Christus voor ons, ondanks wat wij zijn, ons doordringt en wij erin blijven, kunnen wij op onze beurt andere mensen, ondanks wat zij zijn, liefhebben met de liefde van Christus! Onze liefde voor andere mensen komt dan voort uit Christus’ liefde voor ons. Het is zijn liefde die door de heilige Geest in onze harten uitgestort wordt en overvloedig naar anderen (Romeinen 5:5).

Blijf getuigen van Jezus Christus (15:18-27). De discipelen worden gehaat omdat ze uit de wereld gekozen zijn en anders dan de wereld leven (15:18-21). • ‘De wereld’, dat zijn de verloren mensen als in 3:19, met de additionele gedachte: die het kwade doen en openlijk vijandig zijn tegen God, Christus en de christenen (7:7; 8:23; 12:31; 14:17,30,31; 15:18; 17:9,14-16,25; 1 Johannes 5:19). In de vroegste tijd werd deze vijandschap vooral zichtbaar bij de Joodse godsdienstige leiders en hun volgelingen, die Christus en zijn discipelen vervolgd(en) (9:22). • De reden waarom de discipelen niet meer bij de wereld horen ligt niet bij hen, maar bij Jezus die hen uit de wereld *uitgekozen heeft* (NBG; vgl. Kolossenzen 1:13). Door Johannes de Doper riep hij hen zich te bekeren of hij riep hen zelf hem te volgen. Deze uitverkiezing ergens in de geschiedenis is gebaseerd op uitverkiezing in de eeuwigheid (Efeziërs 1:4). Het gevolg van hun uitverkiezing uit de wereld is dat zij *anders gingen denken en anders gingen leven*. De grondbetekenis van ‘bekeer je’ of ‘kom tot inkeer’ is ‘ga anders denken’ en ‘hervorm je leven’ (Marcus 1:15; Handelingen 3:19a). • Geen discipel (volgeling) van Jezus moet denken dat hij immuun blijft voor vervolging door de wereld! De wereld heeft Christus vervolgd. Daarom zal de wereld ook christenen vervolgen! ‘De naam’ van Christus vertegenwoordigt Christus zelf zoals hij zich geopenbaard heeft. Nu is hij zelf nog bij hen, maar straks is hij bij hen door zijn openbaring in de bijbel (vgl. Handelingen 4:18). Wanneer christenen het evangelie of woord van God verkondigen zal de wereld hen haten. Daarom zegt Jezus ook: “Wie zijn leven verliest omwille van mij en het evangelie, zal het behouden” (Marcus 8:35).

De haat van de wereld is zondig en onvergeeflijk (15:22-25). • De Messias, Jezus Christus, was inderdaad gekomen tot Gods oudtestamentische volk, Israël, en had keer op keer tot hen gesproken (1:5,10,11; 3:1-21; 5:17-47; 6:25-59; 7:16-38; hfst 8 en 10; 12:37-50). Ze hebben het evangelie gehoord en ze hebben het verworpen (vgl. Matteüs 21:33-44; Hebreëen 4:1-2). Nu hebben ze geen excuus voor hun zonde! De Joden maakten voortdurend aanspraak dat de God van het Oude Testament hun ‘Vader’ was (8:41). Maar tegelijkertijd beschouwden ze Jezus als ‘bezeten’ (8:48). Ze maakten aanspraak dat ze God liefhadden, maar tegelijkertijd haatten ze Jezus (15:18). Dit onderscheid kunnen vijanden alleen in hun onveranderd denken maken, want dit is onmogelijk! Omdat God de Vader en God de Zoon één zijn (10:30), kunnen mensen hen beiden alleen maar liefhebben of haten, aannemen of verwerpen (vgl. Matteüs 10:40; Lucas 10:16). • Alle wondertekens van Jezus waren een bewijs dat God de Vader hem gezonden heeft. B.v. de vermenigvuldiging van broden en vissen bewezen dat Jezus Christus het brood is dat leven geeft (6:35; vgl. 9:16,33). De werken van Jezus waren gelijk de werken van God de Vader (5:17,36; 10:25; 14:9,11). • In al deze haat van de wereld vervult God zijn eeuwige plan van verlossing. “Ook Christus heeft terwijl hij zelf rechtvaardig (zondeloos, onschuldig) was, geleden voor de zonden van onrechtvaardigen, voor eens en altijd, om u zo bij God te brengen” (1 Petrus 3:18). De haat van mensen moest uitlopen op de kruisiging van Jezus, opdat mensen (zijn mensen, vgl. Matteüs 1:21) gered mogen worden. Gods eeuwige besluit wordt vervuld op een wijze dat de schuld volledig bij de mensen rust en niet bij God.

Getuigen is het antwoord van de discipelen op de haat van de wereld (15:26-27). De Geest wordt gestuurd door de Vader en de Zoon (14:26; 15:26). De Geest komt uit de Vader en uit de Zoon voort (15:26; Romeinen 8:9-10). De Geest zal nooit iets anders dan de waarheid verkondigen. De toets van alle waarheid is Christus (14:6) en de bijbel (17:17). Wanneer de Geest subjectief in de geest van christenen spreekt zal dat nooit in strijd met Christus en de bijbel kunnen zijn. De missie van de heilige Geest is om Jezus Christus te vertegenwoordigen bij zijn mensen op aarde. Hij is de andere wijze waarop Jezus tot zijn mensen terugkomt (14:16). Hij herinnert de discipelen aan wat Christus op aarde zei en hij leert hen alles wat nodig is om de nieuwtestamentische openbaring te voltooien (14:26). Hij spreekt niet namens

zichzelf, maar spreekt de woorden van Christus (16:13,15; vgl. 1 Petrus 1:10-12). De Geest verheerlijkt Christus (16:14), hij getuigt over hem (15:26) en hij gebruikt de discipelen van Jezus als zijn instrument om te getuigen (15:27)!